

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermo de digna Preparat[i]one cordis pro suscipiendo
Sacrame[n]to Eucharistie. R. P. Martini Luther
Augustiniani Vuittenbergensis**

Luther, Martin

[Leipzig], [1518]

VD16 L 5976

Corollarium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33409

¶ Sed hic tractandum est illud Apost. i. Corin. ij.
Probet autem seipsum homo. rē. Hoc verbum multi sic
intelligere videntur / ac si velit Apostolus nos non ante de
bere accedere / quā donec inuenerimus nos dignos et puros
ab omni peccato / Ideo sibi ipsis faciunt angustiam et car
nificinam conscientie / discutiendo / conterendo / confitens
do non solum venialia / sed ea que nō sunt peccata. Et his
factis (quod est horrendū Barathrū presumptionis) iam se
cure accedunt / nec de fide sua quicquā solliciti. Volunt enim
iusti et digni venire / et similes deo sicut lucifer / quum de
berent velle iusti et digni fieri et redire ad deum. Igitur illud
verbum dictū est cōtra eos qui Christi diuidebāt in dicer
sas sectas / alij volētes esse Pauli / alij Cephe / alij Apoline
alij Christi sequaces. i. Corin. iij. Et ideo inuicē iudicabāt
et damnabāt / atq; contemnebāt. Insuper ad sacramentū
alij alios preueniebant et presumebant / vt alij venturi ni
hil haberent / vt clare ex textu et gl. B. Aug. patet / Quos
Apostolus arguit et pñiciat indigne manducare rē. volēs
vt seipfos potius pbarent / iudicaret / dānarēt / et nō alios
Ea enim discordia vt diximus / maxime facit indignos et
reos corporis dñici / hāc eius esse sentētia sequētia ostēdit
Itaq; ait Paulus fratres mei / cū conuenieris ad mandu
candū inuicē / expectate / ne in iudiciū conueniatis. Item.
Si nōs ipsos iudicarem / nō vtriq; iudicaremur a dño. Itē
dijudicans corpus domini. q. d. Ita acceditis / ac si corp
dñi nihilo esset dignius reliquo pane naturali.

¶ Potest quidem illud verbū etiam de probatione intelligi /
qua homo peccata sua discutit atq; ponderat / sed ea non
est satis / nec pertinet nisi ad insensatos et crassos illos sa
cramenti contemptores. Non enim sufficit vt probes et pō
deres / q̄ malus fueris / nisi magis ponderes ac probes / q̄
bonus fieri cupias et anheles.

¶ Corollarium.

¶ Si Aplus eo verbo vellet nos probari a nobis / vsq; dum
digni feremus / prorsus ad impossibile nos obligasset / et
omnes hoies etiā sanctos cōmunionē priuasset / sibi deniq;
ipsi in plerisq; locis contradixisset / vbi clamat omnes esse
A iij

peccatores / et sola iustificandos fide . Oportet enim accessurum ad sacramentū esse certissimum se sine peccato mortali esse / si non velit iudicium sumere . At impossibile est / ut ex se et suis viribus certus fiat . Iuxta illud . Delicta quis intelligit / ab occultis munda me domine . Et illud Hieronimus . Præuum et inscrutabile est cor hominis / quis scrutabitur illud ? Ego dominus scrutans renes et corda . Requinquitur itaq; ut certitudo illa stet super firmam infallibilemque petram . i . Christum et verbum eius .

Quarto. parat
¶ Quare Vera et solida probatio est / si te inueneris inanes quidem et sine pondere salutis et iusticie / onustum vero ac laborantem in multis / malisq; cupiditatibus / quibus inuentis anheles / sitias gratiam et misericordiam / easq; non dubites te te consequuturum .

Quinto. romm
¶ Sic . Beatus Gregorius reprehendens Petrum / q; dominum iussit abire a se / quia peccator esset / ait . Si te peccatorem agnoscis / non oportet dominum repellere abs te / sed multo magis inuitare . Et Beatus Ambrosius . Quia quotidie pecco . necesse habeo quotidie communicare . Et quidam patrum consuluit / ne facile quis se abstineret communionem / ne forte simul et longe fiat a Christo . Non enim venenum nobis dedisse ac reliquisse timendus est / quinonissimum et maximum charitatis . quam ad peccatores gerit / memoriale seipsum protestatur reliquisse / dum institueret sacramentum illud .

¶ Septimo . Si tandem ad eo infirmus es in fide / ut nec illa te satis inuent / aut non possis ea prestare / adprehende illud nouissimum infirmorum remedium / et permittete sicut infantem gestari in vlnis / et sinu matris . Ecclesiastice . Immo cum paralytico in lectulo / ut dominus fidem illorum saltem intueatur / quando tua nulla est / Item ut in fide vel vniuersalis Ecclesie / vel hominis fidelis tibi noti accedas / et audacter dicas domino Ihesu . Ecce domine Ihesu Christe doleo me tam infirmum / ut de tuo inestimabili in nos amore nihil / aut tam parum presumam . Ideo suscipe me in fide Ecclesie tue / et illius aut illius . *N. Quicquid enim sit de me necesse est o domine me obedire . Ecce*

eleſie tue / que iubet vt accedam. In obedientia venio ſal-
tem ſi nihil aliud affero. et crede firmiter quod non indignus
acceſſeris. Non eſt dubium quoniam obedientiam Eccle-
ſie tanquam ſibi ſacram accepit. Non magis certe quam pericu-
lum quam aliene fidei merito baptiſat et ſaluat. Sic. B. Bernh.
Quum aliquando haberet fratrem nimis timidum et ſeru-
puloſum / ita vt nollet celebrare / ait ad eum. Vade miſtrater
et celebra in fide mea / et iuit ille obediens / et ſanatus eſt ab
omni languore conſcientie ſue.

Nota

¶ Hec itaque latius dixi / quia compertum habeo multorum
concionatorum terroribus / eo redactas Chriſtianorum
conſcientias / vt ſibi ex Chriſto Moſem fecerint / ex gra-
tia legem / ex remedio venenum / dum Chriſtum falſo ima-
ginatur ex actorem magis quam largitorem / vltorem ma-
gis quam propitiatorem / et in ſumma damnatorem ma-
gis quam ſaluatorem. Ita vt iam nec nominis ſui / quod eſt
Jeſus Chriſtus (.i. ſalutaris et vnctus) gloria / ſit in cor-
dibus noſtris / niſi nudis ſyllabis. Non igitur oportet ter-
ribiles iudicij minas intentare / ſed duris et inſenſatis / Tre-
pidis vero atque ſcrupuloſis / leuioreſ miſericordie promiſ-
ſiones ſunt declarande / quia alia medicina alijs conuenit
morbis.

*Nota in uocato
p. meſob*

¶ Octauo. Nec illud omittendum / immo maxime curan-
dum / vt memoria paſſionis Chriſti non dimittatur. Quid
enim prodeſt / ſi digne prepararis / et non impleas id / ad quod
te preparaſti. Nam precepit dominus id ſacramentum / non
niſi in memoriam ſui celebrari. Ideo obmittendum eſt / ſi
memoriam eius amittere uoles. Sic dixit. Hec quotieſcun-
que feceritis in mei memoriam facietis. Et Paulus. Quotieſ-
cunque manducabitis panem hunc / et calicem bibetis / mor-
tem domini annuntiabitis donec ueniat. Inde enim ſtatu-
it / vt miſſa ſine Euangelio non legatur. Hec memoria autem
alium requirit ſermonem / quia non minus et ipſa in ſuper-
ſtitiones et literalem hypocriſim apud multos verſa / quam
pleraque alia ſacratiffima dei dona.

Summa hec eſt

¶ Finis.

Fropterea nomen eius dicitur quod dicitur in scripturis
quod dicitur in scripturis a deo non est christus qui factus est volens
sed non est christus qui factus est volens
Iste est nomen eius

*hides qd anchora spei nre contra omnes fluctus
qre constanti dei qnos amamus firmamq prepta*

Exp dicit q fact nisse in dicitur dicit qre dicit

*non est in 22 quod dicitur de christo in dicitur q dicitur quod factus est de
qui pater se factum observatorem alius nihil de christo sapit nisi si filius dei
non dicitur dicitur 6. nullus vult se sequi se sequi
In signum factus est et pater dicitur dicitur archid enim in se nobis de dicitur
signum factus est et pater dicitur dicitur archid enim in se nobis de dicitur
pater dicitur non dicitur pater dicitur dicitur archid enim in se nobis de dicitur
omnino in audiat missis in dicitur ad in dicitur factus*

1687P

Handwritten notes at the bottom of the page.